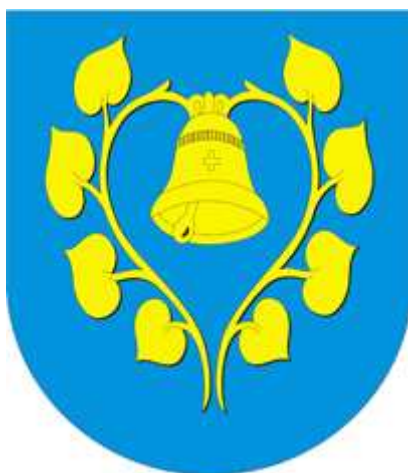

Gmina Mszana
ul. 1 Maja 81 44-325 Mszana
tel. 032 47 597 40; fax. 032 47 597 60

**RAPORT Z PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MSZANA
ZA OKRES OD 01.01.2015 DO 31.12.2016**

1. Wprowadzenie.

1.1. Podstawa opracowania.

Raport z wykonania Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mszana powstał w wyniku realizacji obowiązku określonego w art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2016.672 t.j.).

Zgodnie z zapisem ustawowym organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty z wykonania gminnego programu ochrony środowiska, które przedstawia radzie gminy i zarządowi powiatu (art. 18 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska).

„Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mszana” została przyjęta 10 lutego 2014r. Uchwałą Rady Gminy Mszana Nr XXXVI/11/2014.

Program ochrony środowiska stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej Gminy oraz jest konsekwencją realizacji polityki ekologicznej państwa. Gminny program odnosi się do dokumentów wyższego szczebla, a więc Programu Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego oraz Programu Ochrony Środowiska Powiatu Wodzisławskiego. Priorytety ekologiczne dla Gminy Mszana sprecyzowano na podstawie diagnozy stanu oraz zagrożeń środowiska, a także założeń polityki ekologicznej Polski, województwa śląskiego oraz powiatu wodzisławskiego.

W uchwalonym przez Radę Gminy dokumencie określono priorytety ekologiczne, do których należą:

- 1) Optymalizacja gospodarki wodno - ściekowej
- 2) Ochrona powietrza atmosferycznego
- 3) Ochrona powierzchni ziemi
- 4) Ochrona przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym
- 5) Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu
- 6) Edukacja ekologiczna
- 7) Rozwój energetyki odnawialnej.

Działania, o których mowa powyżej pogrupowano i podzielono na cele długookresowe do roku 2020 oraz krótkookresowe (do roku 2016). W ramach ww. celów wyszczególniono szereg zadań proekologicznych, w tym zadań własnych i zadań koordynowanych.

Zadania własne są zadaniami finansowanymi w całości lub częściowo ze środków gminy, natomiast zadania koordynowane są przedsięwzięciami finansowanymi ze środków przedsiębiorstw i ze środków zewnętrznych (podlegających bezpośrednio organom powiatowym, wojewódzkim lub centralnym) realizowanymi na terenie gminy przez inne podmioty.

Realizacja zadań ujętych w Programie uzależniona jest w szczególności od sytuacji finansowo - ekonomicznej gminy oraz od możliwości pozyskania środków finansowych.

Celem niniejszego raportu jest przedstawienie stopnia realizacji zadań własnych i koordynowanych określonych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mszana w latach 2015-2016.

2. Ogólna charakterystyka analizowanego terenu na koniec 2016r.

2.1. Położenie.

Gmina na tle powiatu wodzisławskiego

Mszana na tle regionu

Gmina Mszana położona jest w południowo-zachodniej części województwa śląskiego. Leży w kotlinie Raciborsko-Oświęcimskiej w południowo-wschodniej części Płaskowyżu Rybnickiego.

Obejmuje obszar o powierzchni 31,32 km², liczy 7556 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały

(stan na 31.12.2016r). Obszar gminy obejmuje dolinę rzeki Szotkówki oraz doliny jej prawobrzeżnych dopływów (potoków Kościelnik, Kolejówka i Mszanka). Gmina położona jest na średniej wysokości 255 m n.p.m. Dogodne warunki klimatyczne oraz położenie w rejonie Bramy Morawskiej stanowiącej naturalny korytarz miały znaczenie w historii rozwoju osadnictwa w tym rejonie. Generalnie można stwierdzić, że gmina Mszana plasuje się w grupie gmin małych (średnia powierzchnia gminy wiejskiej w województwie śląskim to 56,10 km²). Gmina Mszana jest gminą wiejską, obejmuje 3 sołectwa: Mszana, Połomia i Gogołowa. Pod względem administracyjnym jest częścią powiatu wodzisławskiego, będąc jego najbardziej na wschód wysuniętą gminą. Od północy graniczy z gminami Marklowice i Świerklany, od wschodu z miastem Jastrzębie-Zdrój, od południowego-zachodu z gminą Godów i od zachodu z miastem Wodzisław Śląski. Mszana znajduje się niedaleko drogowego przejścia granicznego z Czechami w Chałupkach, Gołkowicach i Markłowicach. Miastami stanowiącymi węzłowe ośrodki w aglomeracji są: Rybnik, Wodzisław Śl. i Jastrzębie-Zdrój oraz Żory i Czerwionka-Leszczyny. Usytuowanie Gminy Mszana w bliskości towarowych i pasażerskich sieci transportowych, jak: istniejąca sieć dróg ekspresowych, autostrada A1 oraz planowana Droga Główna Południowa, daje gminie korzystną pozycję strategiczną. Mszana jest ośrodkiem o korzystnym położeniu geograficznym, atrakcyjnym dla inwestorów, bezpiecznym i przyjaznym dla mieszkańców, dbającym o rosnącą jakość życia społeczności lokalnej.

2.2. Otoczenie społeczno – gospodarcze.

Na terenie Gminy Mszana zarejestrowanych jest ponad 380 przedsiębiorstw i firm (stan na 21.03.2017r.), wśród których przeważa m.in. branża budowlana, handel i gastronomia, usługi związane z transportem i mechaniką pojazdową oraz usługi stolarskie. Zadaniem władz samorządowych jest stwarzanie takich warunków, aby chcieli u nas prowadzić działalność kolejni inwestorzy. Po stronie Gminy stoi znakomite położenie geograficzne i układ drogowy, z autostradą A1, węzłem autostradowym "Mszana" na ulicy Wodzisławskiej, zjazdem z Drogi Główniej Południowej relacji Jastrzębie-Zdrój - Pszczyna oraz dalszymi planami budowy Drogi Główniej Południowej, która docelowo ma połączyć Pszczynę z Raciborzem, stając się obwodnicą wielu miast i zbiegając się z węzłem autostradowym. Na terenie gminy Mszana zaczynają pojawiać się coraz to nowsze inwestycje. W chwili obecnej na terenie tzw. Szybów Zachodnich od lat funkcjonuje firma Fire System, a w planach inwestycyjnych Jastrzębskiej Spółki Węglowej jest budowa drogi, która ułatwi dojazd do terenów inwestycyjnych w tym rejonie gminy. Na Szybach Zachodnich funkcjonuje również Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Karwot, zaś niedaleko Szybów Zachodnich przy ul. Moszczeńskiej w Mszanie na utworzonym terenie handlowo – usługowym o powierzchni prawie 7ha powstała firma TiS Glinka Grażyna o charakterze spedycyjno – transportowo – logistycznym. W ciągu drogi wojewódzkiej DW933 ul. Wodzisławskiej w Mszanie firma Pixelomania zakupiła działkę o powierzchni 30 arów w celu budowy obiektu biurowo – magazynowego o powierzchni 850m². Ponadto w rejonie ul. Wodzisławskiej powstały takie obiekty jak: stacja benzynowa, bezdotykowa myjnia samochodowa oraz stacja kontroli pojazdów. Można odnotować również utworzenie w ostatnich latach szeregu mniejszych firm o profilu usługowo – handlowym, zaczyna się również rozwijać baza gastronomiczna głównie w sołectwie Mszana. Gmina wspólnie z prywatnymi właścicielami nieruchomości nadal czyni starania w kierunku pozyskania w rejonie węzła autostradowego „Mszana” kolejnych inwestorów.

Według danych Urzędu Stanu Cywilnego w Mszanie liczba ludności (zameldowani na pobyt stały) Gminy Mszana w roku 2015 wynosiła 7490, natomiast w roku 2016 liczba ludności wynosiła 7556. Stan liczby ludności wzrósł, co spowodowane jest dodatnim przyrostem naturalnym, jak i napływem oraz osiadaniem się ludności z gmin i miast ościennych na terenie Gminy Mszana.

3. Cel nadrzędny i priorytety ekologiczne określone Programem Ochrony Środowiska.

Celem nadrzędnym jest osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy oraz poprawa jej atrakcyjności poprzez działania społeczne i inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska.

Oprócz konieczności zapewnienia spójności z dokumentami strategicznymi, wyznaczając priorytety ekologiczne, a następnie cele i zadania w zakresie polityki ekologicznej Gminy, kierowano się następującymi zasadami: „eliminacja największych problemów”, zapobieganie spodziewanym problemom, oszczędne korzystanie z zasobów naturalnych, „zanieczyszczający płaci”, odpowiedzialność za prowadzone działania, skuteczność ekologiczna i efektywność ekonomiczna.

Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Cel strategiczny – dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych. Racjonalizacja ich wykorzystania oraz zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy wody pitnej odpowiedniej jakości.

1. Cele długookresowe do roku 2020:

- 1.1. Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych.
- 1.2. Ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, przemysłowych i rolniczych.
- 1.3. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy poprzez budowę i modernizację sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, stacji uzdatniania wody.
- 1.4. Docelowe objęcie systemem kanalizacji całego obszaru gminy.
- 1.5. Współpraca ponadlokalna w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

2. Cele krótkoterminowe do roku 2016:

- 2.1. Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych.
- 2.2. Racjonalna gospodarka wodna.
- 2.3. Zwiększenie zasięgu oraz modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej.
- 2.4. Podjęcie działań zapobiegawczych i prewencyjnych związanych z nielegalnym zrzutem ścieków.

Cel strategiczny – zapewnienie dobrej jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy.

1. Cele krótkookresowe (do roku 2016) i długookresowe do roku 2020):

- 1.1. Ograniczenie niskiej emisji.
- 1.2. Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego.
- 1.3. Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Cel strategiczny – ograniczenie uciążliwości hałasu na terenie gminy:

1. Cele długookresowe do roku 2020:

- 1.1. Utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, w których sytuacja akustyczna jest korzystna.
- 1.2. Ograniczenie poziomu hałasu emitowanego przez środki transportu w obszarach wzdłuż głównych dróg.
- 1.3. Wyeliminowanie z użytkowania środków transportu, maszyn i urządzeń, których hałasliwość nie odpowiada obowiązującym normom.

2. Cele krótkookresowe do roku 2016:

- 2.1. Ograniczenie emisji hałasu do środowiska.

Cel strategiczny – ochrona przed działaniem promieniowania elektromagnetycznego.

1. Cele krótkookresowe i długookresowe:
 - 1.1. Zachowanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm.
 - 1.2. Zmniejszenie promieniowania elektromagnetycznego do poziomu co najmniej dopuszczalnego na obszarach, gdzie normy zostały przekroczone.

Cel strategiczny – zapobieganie skutkom poważnych awarii i zagrożeniom naturalnym.

1. Cele długookresowe do roku 2020:
 - 1.1. Minimalizacja ryzyka wystąpienia poważnej awarii.
 - 1.2. Ochrona ludności przed skutkami poważnej awarii lub klęski żywiołowej.
2. Cele krótkookresowe do roku 2016:
 - 2.1. Zapobieganie poważnym awariom.
 - 2.2. Dysponowanie sprawnym systemem zapobiegawczo-interwencyjno-ratunkowym na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej.
 - 2.3. Wzrost świadomości społecznej w zakresie zapobiegania awariom i klęskom naturalnym i postępowania w przypadku ich wystąpienia.

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody.

Cel strategiczny – zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności oraz utrzymanie istniejących form ochrony przyrody.

1. Cele długookresowe do roku 2020:
 - 1.1. Utrzymanie i ochrona obszarów o wysokich warunkach przyrodniczych.
 - 1.2. Utrzymanie bioróżnorodności poprzez ochronę gatunkową roślin i zwierząt.
 - 1.3. Powiązanie polityki środowiskowej z planowaniem przestrzennym.
2. Cele krótkookresowe do roku 2016:
 - 2.1. Zrównoważona gospodarka leśna.
 - 2.2. Zachowanie bioróżnorodności zwłaszcza na terenach chronionych.

Cel strategiczny – ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją.

1. Cele długookresowe do roku 2020:
 - 1.1. Zagospodarowanie gleb w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej oraz poziomu zanieczyszczenia.
 - 1.2. Ograniczenie degradacji gleb spowodowanej ich rolniczym wykorzystaniem bądź wydobywaniem kopalin.
 - 1.3. Uaktualnienie informacji o jakości oraz zanieczyszczeniu gleb i gruntów na obszarze gminy.
 - 1.4. Inwentaryzacja terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych.
2. Cele krótkookresowe do roku 2016:
 - 2.1. Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych.
 - 2.2. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych.
 - 2.3. Ograniczenie degradacji chemicznej i fizycznej gleb i gruntów.
 - 2.4. Ochrona gleb przed niewłaściwą agrotechniką i nadmierną intensyfikacją produkcji rolnej oraz nadmiernym stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów.

Cel strategiczny – efektywne wykorzystanie eksploatowanych złóż.

1. Cele długookresowe do roku 2020:
 - 1.1. Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko przy eksploatacji złóż.
2. Cele krótkookresowe do roku 2016:

2.1. Maksymalne wykorzystanie zasobów kopalin w granicach udokumentowania.

2.2. Ochrona złóż nieeksploatowanych poprzez uwzględnienie ich w planach zagospodarowania przestrzennego.

Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii.

Cel długookresowy – racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne.

Cele krótkookresowe i kierunki działań:

1. Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie.
2. Wprowadzanie zamkniętych obiegów wody i wodooszczędnych technologii produkcji w przemyśle.
3. Kontynuacja modernizacji sieci wodociągowych w celu zmniejszenia strat wody w systemach przesyłowych.
4. Wspieranie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych i modernizacja urządzeń, instalacja liczników wody.
5. Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, zarówno dla mieszkańców gminy, jak i podmiotów gospodarczych w zakresie konieczności i możliwości oszczędzania wody.

Cel długookresowy – zmniejszenie zużycia energii na cele produkcyjne i komunalno-bytowe.

Cele krótkookresowe i kierunki działań:

1. Restrukturyzacja gospodarki w kierunku ograniczania produkcji energochłonnej.
2. Wprowadzanie energooszczędnych technologii i urządzeń w przemyśle, energetyce i gospodarce komunalnej.
3. Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza cieplnej, w systemach przesyłowych oraz obiektach mieszkalnych, usługowych i przemysłowych.
4. Poprawa parametrów energetycznych budynków, szczególnie nowobudowanych.
5. Racjonalizacja zużycia i oszczędzanie energii przez społeczeństwo gminy.
6. Stymulowanie i wspieranie przedsięwzięć w zakresie zmniejszenia zużycia energii.

Cel długookresowy – wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii, co najmniej do poziomu 15% w 2020r.

Cele krótkookresowe i kierunki działań:

1. Sukcesywne zwiększenie udziału źródeł odnawialnych w produkcji energii.
2. Zwiększenie wykorzystania energii z regionalnych źródeł odnawialnych.
3. Pozyskanie pozabudżetowych środków finansowych na finansowanie inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii.
4. Działalność edukacyjno-informacyjna w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Cel strategiczny – zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji.

Cele krótkookresowe i kierunki działań:

1. Ograniczenie odpadowości produkcji na skutek zmniejszenia liczby wadliwych wyrobów.
2. Poprawa efektywności produkcji na skutek zastosowania nowoczesnych i oszczędnych technologii produkcji.
3. Zwiększenie recyklingu i odzysku materiałowego i energetycznego w zakładach produkcyjnych.
4. Minimalizacja oddziaływania działalności produkcyjnej na środowisko naturalne (ograniczenie masy odpadów i zużycia wody oraz emisji zanieczyszczeń i hałasu).

Włączanie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych: rolnictwo, przemysł, transport, gospodarka komunalna i budownictwo, turystyka i rekreacja, aktywizacja rynku do działań na rzecz środowiska.

Do pożądaných, planowanych do osiągnięcia cech zrównoważenia sektora rolnictwa należą:

1. Optymalne wykorzystanie potencjału biologicznego gleb, poprzez dostosowanie rodzaju produkcji do jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, zalesienie nieprzydatnych dla rolnictwa oraz zminimalizowanie powierzchni gruntów rolnych przekazywanych na inne cele, zwłaszcza gruntów wysokich klas bonitacyjnych.
2. Podniesienie dochodowości gospodarstw rolnych dzięki poprawie jakości produkcji rolniczej.
3. Powszechne wdrożenie dobrych praktyk rolniczych, zwłaszcza w zakresie stosowania nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin, nawożenia i gospodarowania obornikiem i gnojowicą, regulacji stosunków wodnych, mechanizacji prac polowych.
4. Wprowadzenie na szeroką skalę rolnictwa ekologicznego i rozwój agroturystyki.
5. Rozwój infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich w szczególności infrastruktury związanej z ochroną środowiska.

Na terenach przewidzianych do zagospodarowania w ramach produkcji przemysłowej, usług i handlu proponuje się wprowadzenie następujących zasad zrównoważonego rozwoju:

1. Zasada zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń.
2. Zasada utrzymania i ochrony istniejących zasobów środowiska przyrodniczego.
3. Zasada racjonalnego zagospodarowania powierzchni ziemi przy zachowaniu wysokiego udziału terenów zielonych.
4. Zasada stosowania najlepszej dostępnej techniki (BAT), w tym technologii energooszczędnych z maksymalnym wykorzystaniem energii odpadowej oraz energii odnawialnej.
5. Zasada ograniczania ryzyka wystąpienia poważnej awarii oraz jej skutków dla ludzi i środowiska.

Jednym z atutów Gminy Mszana jest dobry układ komunikacyjny wraz z rozwiniętym systemem lokalnego transportu zbiorowego. Z uwagi na zwiększający się ruch pojazdów proponuje się następujące cele dla zrównoważonego sektora transportu dla Gminy Mszana:

1. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez:
 - 1.1. uzyskanie przez wszystkie eksploatowane środki transportu parametrów w zakresie walorów użytkowych oraz w zakresie oddziaływania na środowisko, jakie będą w tym czasie obowiązywały w Unii Europejskiej,
 - 1.2. doprowadzenie ogólnej przepustowości szlaków i węzłów infrastruktury transportowej, a także jej rozmieszczenia przestrzennego, do stanu w pełni odpowiadającego rzeczywistym potrzebom przewozowym, eliminującego zarówno „zatory” transportowe, jak i zbyt mały stopień wykorzystania stworzonego potencjału oraz ewentualne, związane z takim zjawiskiem straty,
 - 1.3. poprawę stanu istniejących dróg i ulic (w zależności od konieczności - poprzez ich przebudowę, utwardzenie, modernizację, poszerzenie).
2. Usprawnienie i wzmocnienie połączeń komunikacyjnych Gminy.
3. Rozwój komunikacji zbiorowej oraz poprawa warunków podróżowania.

Zamierzenia w zakresie uzyskania docelowych cech zrównoważenia gospodarki komunalnej i budownictwa obejmują:

1. Spełnienie wszystkich wymagań wynikających z przepisów prawa krajowego i regulacji Unii Europejskiej, a także określonych regułami racjonalności i dobrej praktyki gospodarowania, dotyczących stanu infrastruktury technicznej gospodarki komunalnej w zakresie: uzdatniania wody do picia, oczyszczania i odprowadzania ścieków, zagospodarowania odpadów, ograniczania emisji ze spalania w lokalnych kotłowniach, opomiarowanie zużycia wody i ciepła, zmniejszenie strat przesyłowych wody i ciepła.
2. Tworzenie bądź utrzymanie ładu przestrzennego w Gminie, obejmującego zachowanie właściwych relacji pomiędzy terenami zabudowanymi i terenami otwartymi, zaplanowany, zharmonizowany z krajobrazem kształt architektoniczno-urbanistyczny pojedynczych budynków i ich zespołów, dbałość o czystość i porządek.
3. Całkowite wyeliminowanie samowoli budowlanej.
4. Szerokie wdrażanie tzw. dobrych praktyk w zakresie realizacji prac budowlanych (organizacja zaplecza i placu budowy, stosowane technologie, jakość, a zwłaszcza uciążliwość dla środowiska, maszyn i urządzeń oraz środków transportu, porządkowanie i rekultywacja zajętego terenu po zakończeniu inwestycji, itp.), skuteczne wspierane nadzorem inwestorskim i administracyjnym w pełni wykorzystującym zalecenia zawarte w wykonanych ocenach oddziaływania projektowanych inwestycji na środowisko

Planowane do uzyskania, docelowe cechy zrównoważenia sektora rekreacji i turystyki obejmują:

1. Optymalne wykorzystanie walorów przyrodniczych Gminy do celów rekreacji i turystyki.
2. Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na terenie Gminy.
3. Wspieranie towarzystw i fundacji zajmujących się turystyką, rekreacją i sportem.
4. Wspieranie rozbudowy szlaków pieszych i rowerowych.
5. Kontynuacja i wdrażanie programów wspierających rozwój rekreacji i sportu mieszkańców, organizacja turniejów i zawodów sportowych.
6. Wspieranie towarzystw i fundacji zajmujących się turystyką, rekreacją i sportem.
7. Rozszerzanie edukacji ekologicznej o przyrodę Gminy.
8. Ochrona dziedzictwa kulturowo-historycznego (program ochrony zabytków).

Edukacja ekologiczna: formalna (szkolna), pozaszkolna.

Cel strategiczny – zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa gminy, kształtowanie postaw proekologicznych jego mieszkańców oraz poczucia odpowiedzialności za jakość środowiska.

1. Cele długookresowe do roku 2020:
 - 1.1. Kontynuacja i rozszerzenie działań edukacyjnych w szkołach z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego.
2. Cele krótkookresowe do roku 2016:
 - 2.1. Prowadzenie aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży.
 - 2.2. Kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań poszczególnych grup społeczeństwa gminy w odniesieniu do środowiska.

4. Cele i kierunki działań, stopień ich realizacji oraz koszty poniesione na realizację zadań własnych Gminy Mszana wynikających z Programu w latach 2015-2016.

Nazwa zadania	Szacunkowe koszty wg POŚ [tys. zł]	Koszty poniesione z budżetu gminy [tys. zł]	Stan realizacji, opis podejmowanych działań
Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych. Racjonalizacja ich wykorzystania oraz zapewnienie wszystkim mieszkańcom Gminy wody pitnej odpowiedniej jakości			
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy	Brak danych	6,0	Gmina dotuje mieszkańców z budżetu własnego w zakresie budowy p.o.ś. na podstawie uchwały Rady Gminy Mszana. W roku 2015 nie został złożony żaden wniosek mieszkańców, zaś w roku 2016 udzielono dotacji w kwocie 6000,00 zł (3 szt)
Prowadzenie ewidencji oczyszczalni przydomowych oraz zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy, zintensyfikowanie ich kontroli technicznej i częstotliwości opróżniania	Koszty administracyjne	Koszty administracyjne	Urząd Gminy prowadzi elektroniczną bazę danych. Kontrole poprawności działań w tym zakresie - według potrzeb.
Konserwacja urządzeń melioracyjnych	Brak danych	30	Gmina na podstawie podjętej uchwały udziela co roku dotacji Rejonowemu Związkowi Spółek Wodnych Melioracyjnych na zadania z zakresu konserwacji urządzeń melioracyjnych. W latach 2015-2016 udzielono Spółce Wodnej dotacji w kwocie łącznej 30.000zł
Kampania informacyjna z zakresu egzekwowania zapisów „Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w Gminach”, a w szczególności w kwestii opróżniania zbiorników bezodpływowych	3	Koszty administracyjne	Informacje pojawiają się na stronie internetowej, w lokalnej gazecie.
Budowa kanalizacji deszczowej	500	58,70	Budowa kanalizacji deszczowej o długości 141mbna ul. Krótkiej w Mszanie wraz z odtworzeniem nawierzchni asfaltowej
Zapewnienie dobrej jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Mszana			
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Brak danych	102,36	Termomodernizacja budynku gospodarczego w Mszanie przy ul. Ks. Tuskerka 1
Sukcesywna likwidacja lub modernizacja źródeł ciepła opalanych węglem kamiennym – wdrażanie programu ograniczania	Brak danych	1.292,47	Gmina w roku 2014 zleciła opracowanie Programu Ograniczenia Niskiej Emisji, który wdrożony został w latach 2015-

niskiej emisji			2016 W roku 2015: kotły gazowe i węglowe na łączną kwotę dotacji 454.149,32zł (55 dotacji), solary na łączną kwotę dotacji 150.585,36zł (18 dotacji) W roku 2016: kotły gazowe i węglowe na łączną kwotę dotacji 546.009,99zł (66 dotacji), solary na łączną kwotę dotacji 141.722,00zł (17 dotacji)
Racjonalizacja wykorzystania i modernizacja istniejących systemów grzewczych w budynkach użyteczności publicznej	Brak danych	-	Gmina zmodernizowała we wszystkich swoich obiektach systemy grzewcze
Montaż instalacji bazujących na odnawialnych źródłach energii w budynkach użyteczności publicznej, budownictwie indywidualnym, zakładach pracy, strefach aktywności gospodarczej	3000	-	Gmina w ramach PONE w latach 2015-2016 dotowała mieszkańców w zakresie OZE. Zainstalowano na obiekcie Urzędu Gminy instalację solarną w latach poprzednich
Wykonanie aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”	20	25	W ramach opracowywanego w roku 2015 Programu Gospodarki Niskoemisyjnej wykonana została aktualizacja „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”. Kwota ogólna opracowania PGN i „Założeń do planu (...)” wyniosła 25.000zł
Ograniczenie uciążliwości hałasu na terenie Gminy			
Wprowadzenie inwentaryzacji źródeł uciążliwości akustycznej	Brak danych	-	Nie podjęto działań
Modernizacja i budowa nawierzchni dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Gminy	10000	3.542,36	Zadania wykonywane co roku (nakładki asfaltowe, usuwanie ubytków w nawierzchni asfaltowej, remont i przebudowa odcinków dróg). Ponadto przebudowano ulicę Szkolną w Połomi (kwota całkowita 1.325,79 tys. zł) oraz ul. Akacjową w Mszanie (kwota całkowita 1.469,05 tys. zł), gdzie zadania te były w dużej mierze współfinansowane ze środków pozabudżetowych.
Zapobieganie skutkom poważnych awarii i zagrożeniom naturalnym			
Aktualizacja listy instalacji stanowiących potencjalne zagrożenia środowiska i życia ludzi	20	-	Nie podjęto działań

na terenie Gminy			
Współdziałanie i współpraca z jednostkami ratowniczymi, specjalistami i ekspertami w zakresie wystąpienia na terenie Gminy poważnych awarii przemysłowych i klęsk żywiołowych	Brak danych	Koszty administracyjne	Działania na bieżąco w ramach komórki urzędu (zarządzanie kryzysowe)
Utrzymywanie w gotowości sprawnego systemu zapobiegawczo-interwencyjno-ratunkowego na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej	Brak danych	Koszty administracyjne	Działania na bieżąco realizowane w ramach zarządzania kryzysowego
Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla mieszkańców Gminy o możliwościach zapobiegania i zasadach postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej	Brak danych	Koszty administracyjne	Działania na bieżąco (informacje na stronie internetowej urzędu, „Nasze wieści Gminne”)
Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności oraz utrzymanie istniejących form ochrony przyrody.			
Realizacja terenów zieleni urządzonej m.in. utworzenie Parku Sołeckiego w Mszanie, nasadzenia zieleni wzdłuż dróg, tworzenie alei i ścieżek rowerowych, tworzenie stref aktywności sportowo - rekreacyjnej	1000	2.017,44	Budowa Parku Aktywnej Rekreacji w Mszanie
Tworzenie małoobszarowych form ochrony przyrody w oparciu o opracowane dokumenty planistyczne	50	-	Nie podjęto działań
Tworzenie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych w obrębie obszarów przyrodniczo cennych i atrakcyjnych krajobrazowo	50	-	Nie podjęto działań. Planowana jest budowa platformy widokowej w Mszanie w rejonie Parku Aktywnej Rekreacji.
Kształtowanie zieleni urządzonej w obrębie zieleni łąkowej w dolinie rz. Szotkówki wraz z dopływami	Brak danych	-	Nie podjęto działań
Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją			
Upowszechnianie i praktyczne wdrażanie zasad „Kodeksu dobrej praktyki rolniczej”	Brak danych	-	Działania prowadzone przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Promocja uczestnictwa rolników w imprezach branżowych oraz tworzenia grup producenckich	Brak danych	-	Działania podejmowane w miarę potrzeb. Działania polegają na dofinansowaniu rolników do

			wyjazdów na targi rolnicze, wystawy
Efektywne wykorzystywanie eksploatowanych złóż			
Ochrona zasobów złóż nieeksploatowanych	Brak danych	-	Gmina nie podejmuje samodzielnych działań.
Rekultywacja terenów zdegradowanych przez eksploatację kopalin	Brak danych	-	Działania prowadzone przez JSW S.A.
Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne			
Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne (akcje, kampanie skierowane do wszystkich grup społecznych)	Brak danych	-	Informacje udzielane na zebraniach wiejskich, spotkaniach z mieszkańcami.
Zmniejszenie zużycia energii na cele produkcyjne i komunalno-bytowe			
Termomodernizacja budynków na terenie gminy	Brak danych	-	Brak informacji o ilości inwestycji zrealizowanych przez mieszkańców i przedsiębiorców. Gmina dokonała termomodernizacji większości swoich obiektów w latach poprzednich.
Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii, co najmniej do poziomu 15% w 2020r.			
Motywowanie rolników do zakładania plantacji roślin energetycznych	Brak danych	-	Działania prowadzone większością przez organizacje pozarządowe, Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Montaż kolektorów słonecznych na budynkach użyteczności publicznej	1000	-	Gmina w latach poprzednich zamontowała kolektory słoneczne na wielofunkcyjnym obiekcie urzędu. W miarę posiadanych środków lub dostępie środków zewnętrznych będą realizowane kolejne inwestycje z tego zakresu
Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach domowych na terenie gminy, budynkach użyteczności publicznej, zakładach pracy, strefach aktywności gospodarczej	Brak danych	-	O możliwości wykorzystania OZE oraz źródłach ich finansowania informuje się mieszkańców na bieżąco.
Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa Gminy, kształtowanie postaw proekologicznych jego mieszkańców oraz poczucia odpowiedzialności za jakość środowiska			
Promocja walorów przyrodniczych gminy, w tym publikacje na	Koszty administracyjne	Koszty administracyjne	Działania prowadzone na bieżąco

gminnej stronie internetowej			
Organizowanie prelekcji i warsztatów z zakresu edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży szkolnej, m.in. w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami, ochrony powietrza, ochrony przyrody	Brak danych	-	Działania prowadzone na bieżąco przez placówki oświatowe, publikacje w gazetce lokalnej, plakaty i ulotki, spektakle dla dzieci
Informowanie mieszkańców o stanie środowiska i podejmowanych działaniach na rzecz jego ochrony (informacje umieszczone na stronie internetowej gminy)	Koszty administracyjne	Koszty administracyjne	Działania prowadzone na bieżąco.

5. Ocena stopnia realizacji Programu Ochrony Środowiska według wybranych wskaźników.

Wybrane mierniki realizacji Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mszana

Wskaźnik	Jednostka miary	Lata	
		2015	2016
Długość sieci kanalizacyjnej	km	107,7	109,6
Liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt	1442	1499
Liczba pomników przyrody	szt	1	1
Liczba gospodarstw agroturystycznych	szt	1	1
Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych	szt/rok	1	1
Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej w ciągu roku	km	1,06	0,73

6. Podsumowanie.

„Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mszana” została przyjęta w dniu 10.02.2014r. Uchwałą Rady Gminy Mszana Nr XXXVI/11/2014.

Wypełniając obowiązek wynikający z art. 18 ust.2 ustawy Prawo ochrony środowiska, sporządzono niniejszy raport z wykonania programu ochrony środowiska, który stanowi ocenę stopnia realizacji zadań określonych w „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mszana” za okres 2015-2016.

W oparciu o diagnozę stanu aktualnego, dokonano analizy stopnia wykonania zadań własnych zamieszczonych w katalogu celów długoterminowych i krótkoterminowych w ramach priorytetów ekologicznych opisanych w pkt 1 niniejszego raportu.

Jednym z najważniejszych priorytetów gminy jest przywrócenie czystości wód powierzchniowych i ochrona wód podziemnych, a co za tym idzie konieczność uporządkowania gospodarki wodnościekowej poprzez m. in. kontynuację rozbudowy sieci kanalizacji i sieci wodociągowej.

W tym zakresie w dużej części objęto kanalizacją sołectwo Połomia i Gogołowa, przy czym sołectwo Mszana jest prawie w 100% skanalizowane. Z uwagi na pojawiający się problem nielegalnego odprowadzenia ścieków, konieczne jest wzmoczenie kontroli w tym zakresie. W latach 2015-2016 gmina udzielała dotacji z budżetu na działania mieszkańców w zakresie budowy przyłączy kanalizacyjnych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Podjęto również kroki zmierzające do wyegzekwowania od właścicieli nieruchomości obowiązku przyłączenia budynków mieszkalnych do sieci kanalizacyjnej.

Ważnym priorytetem gminy jest również poprawa jakości powietrza oraz obniżenie poziomu substancji szkodliwych w powietrzu. Na terenie gminy w zakresie ochrony powietrza przeprowadzono termomodernizację budynków użyteczności publicznej, takich jak wielofunkcyjny budynek Urzędu Gminy, Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Mszanie, budynek gospodarczy przy ul. Ks. Tuskerka w Mszanie. Planowane jest wykonanie termomodernizacji budynku szatni sportowej oraz szkoły w Mszanie, a także termomodernizację obiektu krytej pływalni wraz z zastosowaniem instalacji solarnej. Dokonano również wymiany przestarzałego kotła w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Połomi na nowoczesny gazowy. W latach 2011-2012 z budżetu gminy dotowano mieszkańców w zakresie wymiany urządzeń grzewczych w gospodarstwach indywidualnych na ekologiczne, montaż urządzeń wykorzystujących energię odnawialną /pompy ciepła, kolektory słoneczne/. W latach 2015-2016 gmina udzielała mieszkańcom dotacji na działania z zakresu usuwania materiałów budowlanych zawierających azbest. W roku 2014 złożony został wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Programu Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Gminy Mszana w latach 2015-2016, który został w całości zrealizowany.

Zadania w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami są realizowane na terenie gminy w sposób określony ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Na terenie gminy zbiorowym systemem gospodarki odpadami komunalnymi objęto wszystkie gospodarstwa indywidualne. Nieruchomości niezamieszkałe zgodnie z definicją cytowanej wyżej ustawy zobligowane są do posiadania indywidualnych umów na wywóz odpadów. Gmina prowadzi elektroniczną ewidencję umów z przedsiębiorcami w ww. zakresie. Planuje się ponadto kontynuację likwidacji i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.

Zadania w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu mają głównie na celu utrzymywanie terenów zieleni poprzez prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych oraz dokonywanie nowych nasadzeń drzew.

Edukacja ekologiczna jest istotnym elementem wszelkich działań proekologicznych prowadzonych na terenie gminy. Istotnym źródłem informacji społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska są ogłoszenia zamieszczane na stronie internetowej gminy oraz w lokalnej prasie „Nasze Wieści Gminne”. Aktywną formą edukacji ekologicznej jest przeprowadzana corocznie przez szkoły akcja sprzątania ziemi, gdzie uczniowie szkół sprzątają pozostawione odpady w lasach i polach. Dużą rolę w szerzeniu świadomości ekologicznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży odgrywają placówki oświatowe poprzez m.in. uczestnictwo w warsztatach, wycieczkach, akcjach oraz organizację konkursów ekologicznych.

Podjęte w latach 2015-2016 działania w zakresie poszczególnych priorytetów przyczyniają się do poprawy stanu środowiska w gminie. Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, iż gmina stara się wywiązywać z nałożonych programem obowiązków w zakresie realizacji

Gmina Mszana
ul. 1 Maja 81 44-325 Mszana
tel. 032 47 597 40; fax. 032 47 597 60

ww. zadań własnych. Do realizacji zadań własnych wykorzystano m.in. środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz w dużej mierze środki budżetu gminy.

Należy podkreślić, iż nie wszystkie zadania wymienione w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska leżą w kompetencji samorządu gminnego. Zadania z zakresu koordynowanych powinny być realizowane przez podmioty uprawnione do ich realizacji, a gmina pełni niejednokrotnie przy ich wykonaniu jedynie funkcję organu opiniującego i sprawowanie kontroli nad nimi jest utrudnione.

Reasumując: gmina wywiązuje się sukcesywnie, w miarę posiadanych środków finansowych z zadań wpisanych w Program Ochrony Środowiska. Realizacja tychże działań przyczynia się do poprawy stanu środowiska naturalnego Gminy Mszana i wpływa pozytywnie na standard życia jej mieszkańców. Sprawna i skuteczna realizacja planowanych działań w zakresie ochrony środowiska na terenie Gminy Mszana umożliwi osiągnięcie założonych celów, określonych w ramach kilku istotnych priorytetów. W celu osiągnięcia tychże priorytetów gmina musi jednocześnie dysponować zasobami: finansowymi, organizacyjnymi i infrastrukturalnymi.